

Підприємства, що становлять суспільний інтерес

Коваль Аріна
ООМ-12

Визначення (Стаття 1 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”)

підприємства, що становлять суспільний інтерес- підприємства - емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств;

Підприємства, що становлять суспільний інтерес, складають фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ).

Відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” підприємства, що становлять суспільний інтерес – це:

- підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств
- підприємства - емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію
- банки
- страховики
- недержавні пенсійні фонди
- інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств)

Згідно положень п. 2 ст. 2 Закону № 996 великими є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають як мінімум двом з таких критеріїв: балансова вартість активів — понад 20 мільйонів євро, чистий дохід від реалізації продукції — товарів, робіт, послуг) — понад 40 мільйонів євро, середня кількість працівників — понад 250 осіб. Якщо підприємство однієї з категорій за показниками річної фінансової звітності протягом двох років поспіль не відповідає наведеним критеріям, воно відноситься до відповідної категорії підприємств. Для окремих випадків визначення категорії, Мінфін своєю листівкою від 23.03.2020 № 35210-06-5/8860 надав відповідні роз'яснення.

Якщо підприємство однієї з наведених категорій за показниками річної фінансової звітності протягом двох років поспіль не відповідає наведеним критеріям, воно відноситься до відповідної категорії підприємств.

Передбачено можливість автоматичного переходу з однієї категорії підприємств до іншої.

Отже, передбачено можливість автоматичного переходу з однієї категорії підприємств до іншої. Але такий перехід можливий протягом двох років — тобто, наприклад, якщо у одному році велике підприємство відповідає критеріям середнього, статус середнього підприємства воно отримає лише в наступному звітному році, і то якщо відповідатиме критеріям середнього підприємства за показниками фінзвітності такого року.

Класифікація підприємств

за Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 2164-VIII

Вид підприємства	Критерії (на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному)		
	Балансова вартість активів*	Чистий дохід від реалізації товарів (робіт, послуг)*	Середня кількість працівників
	! Достатньо відповідати двом з трьох критеріїв		
Мікропідприємства	До 350 тис. євро**	До 700 тис. євро	До 10 осіб
Малі	До 4 млн євро	До 8 млн євро	До 50 осіб
Середні	До 20 млн євро	До 40 млн євро	До 250 осіб
Великі	Більше 20 млн євро	Більше 40 млн євро	Більше 250 осіб

Всі великі підприємства незалежно від форм власності вважаються підприємствами що становлять суспільний інтерес.

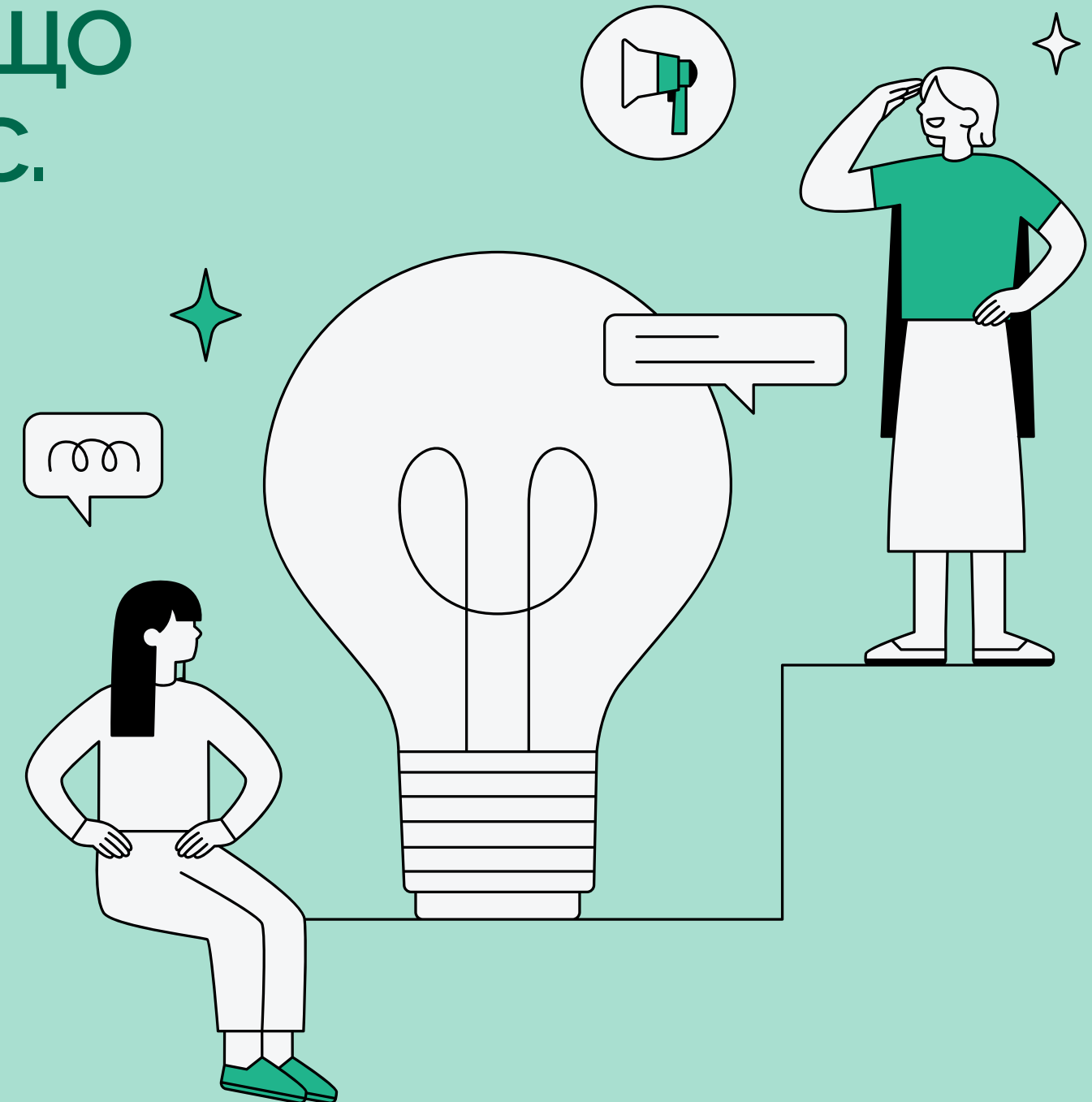
Оприлюднюють річну фінансову звітність не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі) або іншими шляхами у випадках, визначених законодавством наступні суб'єкти господарювання :

- підприємства, що становлять суспільний інтерес (окрім великих підприємств, що не є емітентами цінних паперів);
- публічні акціонерні товариства;
- суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку;
- підприємства, що здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення

Оприлюднюють річну фінансову звітність не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом, разом з аудиторським висновком на власній веб-сторінці (у повному обсязі) :

- Великі підприємства, що не є емітентами цінних паперів (норма набрала чинності з 1 січня 2019 року);
- Середні підприємства (що не становлять суспільний інтерес) (норма набрала чинності з 1 січня 2019 року);
- Інші фінустанови (прямо не названі серед підприємств, що становлять суспільний інтерес), які належать до мікропідприємств і малих підприємств
- (норма набрала чинності з 1 січня 2019 року)

Відповідно до п.1 розділу II Закону № 2164, норми, що стосуються оприлюднення фінзвітності великими підприємствами, що не є емітентами цінних паперів, і середніми підприємствами, набрали чинності з 1 січня 2019 року.

Суб'єкт аудиторської діяльності призначається загальними зборами

01.

1. Суб'єкт аудиторської діяльності (САД) для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності призначається загальними зборами акціонерного товариства, загальними зборами учасників, засновником у недержавних унітарних підприємствах, органом управління за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики державних (комунальних) підприємств та господарських товариств, у яких державі належить 100 відсотків акцій (часток, паїв) статутного капіталу, іншим вищим органом управління відповідно до законодавства та установчих документів. Призначеним для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності може бути суб'єкт аудиторської діяльності, який відповідає вимогам, встановленим Законом № 2258, та включений до відповідного розділу Реєстру суб'єктів аудиторської діяльності.

У разі якщо загальні збори учасників господарського товариства не можуть відбуватися у зв'язку з відсутністю кворуму, рішення про призначення аудитора може бути прийнято наглядовою радою такого товариства. У разі якщо наглядова рада не сформована або її створення не обов'язкове згідно із законодавством, рішення про призначення суб'єкта аудиторської діяльності може бути прийнято виконавчим органом такого товариства.

На підприємствах що становлять суспільний інтерес проводять конкурс по відбору аудитора

02.

2. На ПСІ проводять конкурс з відбору САД, які можуть бути призначені для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності цього підприємства. У конкурсі можуть брати участь суб'єкти аудиторської діяльності, які відповідають вимогам, встановленим цим Законом до САД, які можуть надавати послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності ПСІ, включені до відповідного розділу Реєстру, у яких за попередній річний звітний період сума винагороди від кожного з ПСІ, яким надавалися послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності протягом цього періоду, не перевищувала 15 відсотків загальної суми доходу від надання аудиторських послуг та які не мають обмежень, пов'язаних з тривалістю надання послуг цьому підприємству.

03.

3. Для проведення конкурсу підприємство, що становить суспільний інтерес, має розробити і оприлюднити* порядок його проведення і однозначні прозорі та недискримінаційні критерії відбору щонайменше двох суб'єктів аудиторської діяльності, які подаються на розгляд органів, що призначають суб'єктів аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності.

САД, які виявили бажання брати участь у конкурсі, безкоштовно надається тендерна документація, яка розкриває інформацію про діяльність підприємства, що становить суспільний інтерес, та містить завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності (у т.ч. розміщення на власному сайті підприємства, розсіпка електронною поштою, тощо).

Відповідальність за проведення конкурсу покладається на Аудиторський комітет.

04.

4. Відповідальність за проведення конкурсу покладається на аудиторський комітет підприємства, що становить суспільний інтерес, або інший орган (підрозділ), на який покладено відповідні функції. Аудиторський комітет або інший орган (підрозділ), на який покладено відповідні функції, оцінює конкурсні пропозиції, подані САД, за встановленими критеріями відбору та складає звіт про висновки процедури відбору. До уваги беруться результати контролю якості послуг, що надаються САД, які беруть участь у конкурсі. За результатами конкурсу аудиторський комітет представляє обґрунтовані рекомендації щодо призначення суб'єкта (суб'єктів) аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, які мають включати щонайменше дві пропозиції щодо відбору САД для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності.

05.

Підприємство, що становить суспільний інтерес, зобов'язано надати на вимогу Інспекції підтвердження дотримання процедури відбору та прозорості проведення конкурсу і формування рекомендацій аудиторського комітету.

06

6. Орган управління або наглядовий орган формують пропозиції для органу, зазначеного у частині першій цієї статті, про призначення суб'єкта (суб'єктів) аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, які мають включати рекомендації аудиторського комітету або органу (підрозділу), на який покладено відповідні функції, а також обґрунтовані рекомендації щодо вибору одного суб'єкта аудиторської діяльності або групи суб'єктів аудиторської діяльності, які надаватимуть послуги з аудиту спільно. Якщо пропозиції органу управління або наглядового органу не враховують рекомендації аудиторського комітету, то має бути наведено обґрунтування відповідних пропозицій.

Суб'єкт аудиторської діяльності, запропонований органом управління або наглядовим органом, має бути з числа суб'єктів аудиторської діяльності, які брали участь у конкурсі та відповідають вимогам Закону №2258.

Однак суб'єкт аудиторської діяльності, запропонований органом управління або наглядовим органом, має бути з числа суб'єктів аудиторської діяльності, які брали участь у конкурсі та відповідають вимогам, Закону №2258.

07.

7. Якщо у складі юридичної особи створено окремий комітет з призначень аудиторів, в якому представники його власників (засновників) мають вирішальний вплив і якому доручено надавати рекомендації з відбору суб'єкта аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, то цей комітет може виконувати функції аудиторського комітету.

Відповідно до ст. 34 ЗУ № 2258 великі підприємства зобов'язані створити аудиторський комітет або покласти відповідні функції на ревізійну комісію або наглядову раду, що створюється відповідно до законодавства.

Інші підприємства, які належать до підприємств, що становлять суспільний інтерес, можуть покласти функції аудиторського комітету на окремий підрозділ органу управління або на наглядовий орган.

Більшість членів аудиторського комітету підприємств, що становлять суспільний інтерес (у разі його створення), не повинні бути пов'язані з такими підприємствами.

З числа незалежних членів призначається Голова аудиторського комітету. До складу аудиторського комітету не можуть входити посадові особи органів управління таких підприємств. Щонайменше один член аудиторського комітету повинен бути компетентним у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиту.

Аудиторський комітет або іншій підрозділ (Ревізійна комісія або Наглядова рада):

1. Здійснює розробку порядку створення конкурсу з відбору САД;
2. Здійснює оприлюднення порядку проведення конкурсу з відбору САД,
3. Надає (безкоштовно) тендерну документацію САД, що бере участь у конкурсі;
4. Оцінює конкурсні пропозиції, подані САД, за встановленими критеріями відбору;
5. Складає звіт про висновки процедури відбору, представляє обґрунтовані рекомендації щодо призначення САД для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, які мають включати щонайменше дві пропозиції щодо відбору САД органу управління або наглядовому органу.

Орган управління за статутом (Правління, директор, тощо) або наглядовий орган бере до уваги Звіт аудиторського комітету чи органу, на який покладено його функції, та рекомендації щодо призначення САД та формує пропозиції для вищого органу управління про призначення САД та надає обґрунтовані рекомендації щодо вибору одного САД із запропонованих аудиторським комітетом двох.

Аудиторський комітет підприємства, що становить суспільний інтерес, або орган (підрозділ), на який покладено відповідні функції, має забезпечити:

- 1) інформування загальних зборів акціонерів (учасників) або іншого вищого органу управління відповідно до законодавства, органу управління або наглядового органу підприємства про результати обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- 2) моніторинг процесу складання фінансової звітності та надання рекомендацій і пропозицій щодо забезпечення достовірності інформації;
- 3) оцінку ефективності систем внутрішнього контролю (внутрішнього аудиту відповідно до міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту) та управління ризиками підприємства;
- 4) моніторинг виконання завдань з обов'язкового аудиту фінансової звітності;
- 5) оцінку незалежності САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту;
- 6) проведення прозорого конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності та обґрунтування рекомендацій за його результатами.

Недотримання вищевикладеного порядку призначення САД може призвести до визнання укладених договорів на аудит недійсними, а відповідно і висновки аудитора за такими договорами. З урахуванням цього норма Закону № 2258 буде вважатися не виконаною, а крім того, при податковій перевірці може бути поставлено під сумнів зв'язок з господарською діяльністю і не визнані у складі податкових витрат, кошти що витрачені на аудиторську перевірку.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні

01.

Головним бухгалтером підприємства, що становить суспільний інтерес, може бути призначена особа, яка має повну вищу економічну освіту, стаж роботи у сфері фінансів, бухгалтерського обліку та оподаткування не менше трьох років, не має непогашеної або незнятої судимості за вчинення кримінального правопорушення проти власності та у сфері господарської діяльності.

02.

Фінансову звітність підприємства, що становить суспільний інтерес, підписують керівник або уповноважена особа у визначеному законодавством порядку та головний бухгалтер. Фінансова звітність недержавних пенсійних фондів та інститутів спільного інвестування підписується у порядку, передбаченому законодавством.

03.

Підприємства, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів), публічні акціонерні товариства, суб'єкти природних монополій на загальнодержавному ринку та суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, зобов'язані не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком на своїй веб-сторінці (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством.

Thank
you very
much!

